

ਚੰਦੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਆਦਿ, (ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.)

ਕੋਠਾ ਵੀ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਗਲਤੀ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਗਲਤੀ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਲਾਗਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੋਹ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਏ ਕੋਰੋਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਕੋਰਸ ਜਿਸਦਾ ਸਹਾਰਾ ਤਾਂ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਵਿਰੋਧੀ ਸਾਈਟ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਅੰਤ ਨਾਲੋਂ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵਾਂਗਾ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਰਵ-ਵਿਆਪਕ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਸੋਧ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਅੰਸ਼ਕ ਦੇ ਨੁਕਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਸ ਸੋਧ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ।

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਡੀ. ਕੇ ਮਹਾਜਨ ਆਰ. ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਪੱਤੜ, ਜੇ. ਜੇ.

ਚੰਦੀ ਰਾਮ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਆਦਿ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1971 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 3113.

14 ਮਾਰਚ 1974 ਈ.

1953 ਦਾ X 1962 ਦੇ XIV ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) - ਧਾਰਾ 6 ਅਤੇ 18 - 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 2 ਫਰਵਰੀ, 1955 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਡੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ - ਤਬਾਦਲਾ, ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ—ਅਜਿਹਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ—ਕੀ ਆਪਣੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ—ਸੈਕਸ਼ਨ 18 —ਕੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਪੰਜਾਬ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਖਰੀਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖਰੀਦਦਾਰੀ 'ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ' ਕੋਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 1962 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਐਕਟ ਨੰ. 14 ਨੇ ਇਹ ਫਰਕ ਲਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ, 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਅਤੇ 2 ਫਰਵਰੀ, 1955 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਮੌਰਟਗੇਜ ਦੇ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਂ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਇਹ ਬਦਲੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 6 ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲਾ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 2 ਫਰਵਰੀ, 1955 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਤਬਾਦਲਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇ। ਮਿਤੀਆਂ, ਪਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਬਦਲੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 6 ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਦਾ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਤਬਾਦਲਾ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 2 ਫਰਵਰੀ, 1955 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 6 ਅਤੇ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵੱਡਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐੱਸ. ਨਰੂਲਾ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਡੀ. ਕੋਸ਼ਲ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ, 18 ਅਗਸਤ, 1971 ਨੂੰ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਮੁਢਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਵਜੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗਣਪਤੀ ਬਨਾਮ ਜਗਮਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ 'ਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐੱਸ. ਨਰੂਲਾ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਪੱਟਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ 14 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ 28 ਜੁਲਾਈ, 1971 ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਕਮ ਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ (ਅਨੈਕਸ਼ਨ ' ਡੀ')

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਐਲ ਜੱਗਾ ਅਤੇ ਐਚਆਰ ਅਗਰਵਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ ।

ਸੌਤਿਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਆਰਸੀ ਸੇਤੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 5 ਲਈ ।

ਨਿਰਣਾ

Chandi Ram v. The State of Punjab, etc. (Mahajan, J.)

ਮਹਾਜਨ, ਜੇ-ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੈਚ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਗਣਪਤ ਬਨਾਮ ਜਗਮਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਸਿੱਖਿਅਕ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਐਡ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

(2) ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ। ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੀ ਸੀ। ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਨੇ 16 ਮਾਰਚ, 1952 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ, ਮਥੁਰਾ ਦਾਸ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਹ ਜੁਬਾਨੀ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦਿੱਤਾ। 1953 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਜੁਬਾਨੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਇਤਕਾਲ ਨੂੰ 7 ਅਕਤੂਬਰ, 1953 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 11 ਜਨਵਰੀ, 1967 ਨੂੰ, ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਚੰਡੀ ਰਾਮ ਨੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਤਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਤਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਤਿੰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਸਹਾਇਕ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। 6 ਸਤੰਬਰ, 1967 ਨੂੰ, ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ, ਮਥੁਰਾ ਦਾਸ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੇ ਚੰਡੀ ਰਾਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਦਖਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। 28 ਮਾਰਚ, 1969 ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 28 ਜੁਲਾਈ, 1971 ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਡੀ' ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227।

(3) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤਬਾਦਲੇ, ਯਾਨੀ ਤੋਹਫ਼ੇ, ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਸੀ। ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ

(1) 1963 PLR 652.

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਤੋਂ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ। ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ। ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ ਕਿ 3 ਸਤੰਬਰ, 1971 ਨੂੰ, ਆਰਡਰ 41, ਨਿਯਮ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਖਸਰਾ ਗਿਰਦਾਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਲ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ 11 ਨਵੰਬਰ, 1971 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਿਰਫ ਖਸਰਾ ਗਿਰਦਾਵਾਰੀ ਐਂਟਰੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਾਉਣੀ 1952 ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀ ਐਂਟਰੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਨੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(4) ਅੱਜ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਆਰਡਰ 1, ਨਿਯਮ 10, ਆਰਡਰ 22, ਨਿਯਮ 3 ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਸਹਾਇਕ ਕਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੱਕ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(5) ਸਵਾਲ ਜਿਸ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ *ਗਣਪਤ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ*, ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਬਾਦਲੇ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਹਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਬੋਝ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਧਾਰਾ 18 ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਅਮਲ ਵਿਚ ਆਵੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ।

Chandi Ram v. The State of Punjab, etc. (Mahajan, J.)

ਕੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਹੈ, ਨੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਡੱਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਜੋ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਉਸ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਬੇਦਖਲੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਇਕੱਠੇ ਛੇ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ 14 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਬੇਦਖਲੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਛੇ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂ ਖੇਤਰ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਰੰਤਰ ਕਿੱਤੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਧੀਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਮਰੱਥਾ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਧਵਾ ਜਾਂ ਅਣਵਿਆਹਿਆ ਸੀ।

(6) ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਰਲ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਉਸ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਖਰੀਦ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਦੀ।

(7) ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10-ਏ (ਬੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 16 ਵੱਲ ਵੀ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“6. ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ, ਸਿਵਾਏ ਇੱਕ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਗਿਰਵੀਨਾ ਜਾਂ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤਬਾਦਲਾ,

15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 2 ਫਰਵਰੀ, 1955 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ।

10-ਏ (ਅ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਰਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹੋਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ।

ਵਿਆਖਿਆ। ਕਿਸੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

16. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਾਂ ਵਿਰਾਸਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਾਰਸ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 1 ਫਰਵਰੀ, 1955 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿਪਟਾਰਾ, ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ।"

(8) ਐਕਟ ਦੀ 2 ਸਕੀਮ ਗਣਪਤ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫ਼ੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ-ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ।"

ਗਣਪਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇੱਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਤੱਥ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਨ। 1961 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 456 ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਵੱਖਰੇ ਸਨ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਂਜ ਵੀ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਉਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਬਾਕੀ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਨਾਲੋਂ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰਾ ਢੁਕਵਾਂ ਧਿਆਨ ਇਸ ਅੰਤਰ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਗਣਪਤ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਮਾਮਲਾ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਕੀ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਤੋਂ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਿਛਾਂਹ ਨੂੰ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗਣਪਤ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਜੋ ਵਿਵਾਦ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਛੇ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 1953 ਤੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਵੱਡਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਧਾਰਾ 18 ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਡੀ

ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਰਾਂਸਫਰ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਟਰਾਂਸਫਰੀਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਗਣਪਤ ਦੇ ਕੇਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1961 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 456 ਨੂੰ ਦੂਜੀਆਂ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ 1961 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 456 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੱਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ। ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਗਣਪਤ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਨਤੀਜਾ, ਜੋ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਟੈਂਡਰਨਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤਬਾਦਲੇ, ਇੱਕ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਕਰੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਵਿਰਾਸਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਾਰਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਰਿਜ਼ਰਵ ਐਂਡ ਏਰੀਏ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਿਸਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਤਬਾਦਲਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਟਰਾਂਸਫਰ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਰੀਦ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਟੈਂਡਰ ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਖਰੀਦ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਖਰੀਦ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਅਤੇ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੇ ਗਏ ਤਬਾਦਲੇ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੰਚਾਲਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਅਤੇ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟਰਾਂਸਫਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਵਿਕਰੀ ਮਨਾਹੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਅਤੇ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਦੇਖੋ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕੋਲ ਹੈ ਕਿਸੇ ਟੈਂਡਰਮੈਨ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਲਈ ਉਸਦਾ ਸੂਟ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦਾ ਆਧਾਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 'ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ' ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਹੋਲਡਿੰਗ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ, ਐਕਟ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕੁਝ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨਿਰਧਾਰਨ 'ਤੇ 'ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ' ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹ 'ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ' ਜਾਂ 'ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 'ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ' ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ 'ਤੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, — ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਦਾ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ 'ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ' ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਖਰੀਦ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਰਾਖਵੇਂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਕਿਸੇ 'ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ' ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹਨ। ਇਹ ਐਕਟ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੋਧਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਕੋਈ ਹਟ ਗਿਆ ਹੈ।

(9) G ਵਿੱਚ ਗਣਪਤ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, 1953 ਦੇ ਅਬਾਈਏਮਨ ਐਕਟ ਨੰ. 57, 1955 ਦੇ ਨੰ. 11, 1957 ਦੇ ਨੰ. 46 ਅਤੇ 1959 ਦੇ ਨੰ. 4 ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਤਬਾਦਲੇ ਸਿਰਲੇਖ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੇ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਰਜਿਤ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਰਕਬੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 'ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ' ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰਾਖਵਾਂ ਰਕਬਾ ਬਣਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਵਾਧੂ ਰਕਬੇ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਗੋਰੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਸੀ। 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 1953 ਤੋਂ 30 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਤੱਕ ਜਦੋਂ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ, ਸੈਕਸ਼ਨ 10-ਏ (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ। ਉਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ, ਅਰਥਾਤ, 1959 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੰ. 4, ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗ੍ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਆਰੀਅਨ ਸਿੰਘ ਆਦਿ (2) ਵਿਚ ਵਿਦਿਅਕ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਥਿਤੀ ਜੋ ਕਿ

(2) 1961 ਐਲਐਲਟੀ 12,

Chandi Ram v. The State of Punjab, etc. (Mahajan, J.)

ਗਣਪਤ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 1962 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਸ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਐਕਟ 14 ਤੱਕ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ-

“ਇਸਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ 1 ਫਰਵਰੀ, 1955 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਬਾਦਲੇ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨਕਾਰ ਵੀ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਇਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣੇ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ '1 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਸੀ, 1955'। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ 1 ਫਰਵਰੀ, 1955 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 6 ਵੱਲ ਮੁੜਨਾ ਜੋ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ' ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਈਨਿੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਧਾਰਾ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਅਧੀਨ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ ਗਏ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ। ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਆਦਿ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ । ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਿਤੀ ਲਾਈਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਪਬੰਧ ਹਨ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਆਮ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦਲੀਲ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ (15 ਅਪਰੈਲ, 1953) ਦੇ ਅਰੰਭ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1 ਫਰਵਰੀ, 2018 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਕਮੀ ਹੈ। 1955, ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਲੀਗ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਛਾਣ ਬਦਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਅਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲੀ ਕਿਸਮ ਹੋਵੇਗੀ । ਅਜਿਹਾ ਨਤੀਜਾ ਲਿਆਉਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕਦਾ । ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਸਿਰਫ

ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 1 ਫਰਵਰੀ, 1955 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਤਬਾਦਲੇ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, 'ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 10-ਏ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਹੈ।'

ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਹਾਂ ਕਿ **ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ** ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਅਤੇ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਟਰਾਂਸਫਰ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਵੈਧ ਟਰਾਂਸਫਰ ਸਨ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਕ ਟਾਈਟਲ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਨ। 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਤੋਂ ਬਾਅਦ 30 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਤੱਕ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮਾਨ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਹਰੇਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਉਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸੀ ਉਹ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਬਾਦਲੇ - ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਯਾਨੀ ਕਿ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਤਬਾਦਲੇ ਚੰਗੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਪਾਸ ਹਨ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਰੀਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਉਹ ਖਰੀਦਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ 'ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ' ਕੋਲ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਛੋਟੇ ਭੂਮੀ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ 'ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ' ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1955 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 11 ਦੁਆਰਾ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 16 ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ 1 ਫਰਵਰੀ, 1955 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਤਬਾਦਲਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, 1 ਫਰਵਰੀ, 1955 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨੋਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਚੰਡੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਆਦਿ (ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.)

ਧਾਰਾ 19-ਬੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ 30 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਤੱਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਤਬਾਦਲੇ ਇੱਕ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਹਨ। 1 ਫਰਵਰੀ, 1955 ਅਤੇ **ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ** ਵਿਚ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਤਰਕ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(10) 1962 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ (ਜੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਐਕਟ ਨੰ. 14 ਨੇ ਇਹ ਫਰਕ ਲਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ 1962 ਦੇ, 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਅਤੇ 2 ਫਰਵਰੀ, 1955 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਮੌਰਟਗੇਜ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਇਹ ਸਬਸਟੀਟਿਊਟ ਐਡ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਪਰੇਟਿਵ ਸ਼ਬਦ ਹਨ:

15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 2 ਫਰਵਰੀ, 1955 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ।

1 ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਵਾਦਿਤ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਤਬਾਦਲਾ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਅਤੇ 2 ਫਰਵਰੀ, 1955 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲਾ 2 ਫਰਵਰੀ, 1955 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਪਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਦਲੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 6. ਐਕਟ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 6, ਇਸਦੇ ਬਦਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਬਜ਼ਰਤੇ ਕਿ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਬਦਲੀ ਗਈ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਈ ਗਈ ਸੀ। 6 ਤੋਂ 2 ਫਰਵਰੀ, 1955 ਤੱਕ, ਪਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਉਹੀ ਰਹੀ, ਭਾਵੇਂ ਮਾਮਲਾ ਮੂਲ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਦਲੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ।

(11) ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿ ਇੱਕ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਸ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਐਕਟ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਣਿਆ

ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਹ ਦਰਸਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 18 ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 6 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਇਹ ਧਾਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ - ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਅਤੇ 18 ਦੋਵਾਂ ਅਧੀਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਸੀ।

(12) ਇਹ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭੇਦ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਜਦੋਂ 1961 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 456 ਨੂੰ ਦੂਜੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਡੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ **ਗਣਪਤ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 1961** ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 456 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੋਂ **ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ** ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(13) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ

ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

NARULA, J.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੀ ਆਰ, ਜੇ.- ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਆਰ. ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਬਾਲ ਰਾਜ ਤੁਲੀ ਅਤੇ ਮੁਨੀ ਲਾਈ ਵਰਮਾ, ਜੇ. ਜੇ.

ਮਹੰਤ ਬਿਕਰਮ ਦਾਸ, ਐਸ.

ਬਨਾਮ

ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ, - ਜਵਾਬਦਾਰ।

1971 ਦਾ ਪੱਤਰ ਪੋਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 65।

19 ਮਾਰਚ 1974 ਈ.

ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1908 ਦਾ IX) — ਆਰਟੀਕਲ 151 — ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1963 ਦਾ XXXVI) — ਆਰਟੀਕਲ 117 — ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲੈਟਰਸ ਪੋਟੈਂਟ — ਕਲਾਜ਼ X — ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼, ਵਾਲੀਅਮ V, ਚੈਪਟਰ IA(a)- ਨਿਯਮ 4- ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦਾਇਰ ਪੋਟੈਂਟ ਅਪੀਲ- ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਂ-ਸਹਿਣ ਦਾ ਸਮਾਂ-ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ-ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ